

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενων Ερευνητικών Έργων
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.
για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Τριών

Τίτλος Ερευνητικού Έργου

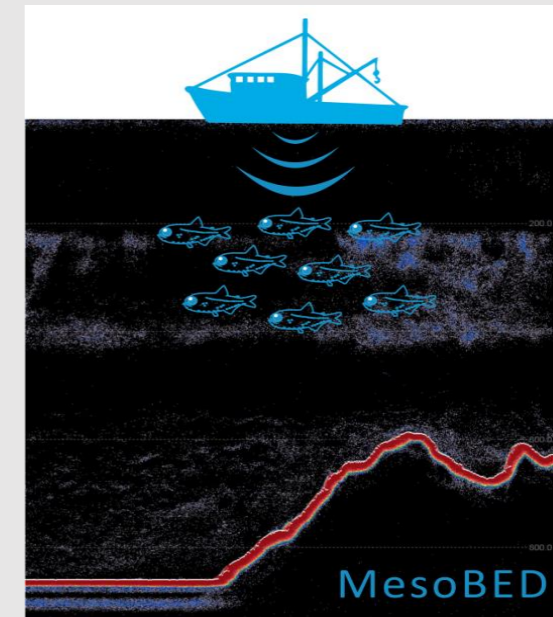
«Μεσοπελαγικά ψάρια: βιολογία, οικολογικός ρόλος και κατανομή ενός αγνοημένου τροφικού συνδέσμου»

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κωνσταντίνος Τσαγκαράκης

Εκλαϊκευμένος τίτλος: Βιολογία, οικολογία και κατανομή των μεσοπελαγικών ψαριών

Επιστημονική Περιοχή: Περιβάλλον και Ενέργεια

Φορέας Υποδοχής: Ελληνικό Κέντρο Θαλασίων Ερευνών

Ποσό Χρηματοδότησης: 155.000 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 30 μήνες

Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Σύνοψη Ερευνητικού έργου

«Μεσοπελαγικά ψάρια: βιολογία, οικολογικός ρόλος και κατανομή ενός αγνοημένου τροφικού συνδέσμου»

Τα μεσοπελαγικά ψάρια αποτελούν την πιο άφθονη ομάδα σπονδυλωτών στο θαλάσσιο περιβάλλον. Πρόκειται για μικρά ψάρια που βρίσκονται στη μεσοπελαγική ζώνη (100-1000 m) και σχηματίζουν μαζί με άλλους οργανισμούς (μεγάλο ζωοπλαγκτόν, καλαμάρια, κλπ) στρώματα (Deep Scattering Layers, DSL) εμφανή στα ηχοβολιστικά όργανα. Πολλά είδη εκτελούν και κάθετες νυχθήμερες μεταναστεύσεις. Τα Μεσοπελαγικά ψάρια αποτελούν σύνδεσμο μεταξύ του ζωοπλαγκτού και των ανώτερων θηρευτών, συμβάλουν στη σύνδεση πελαγικού/βενθικού οικοσυστήματος και στη "βιολογική αντλία" και συμμετέχουν σε μεγάλο βαθμό στη ροή άνθρακα στις ανοιχτές θάλασσες. Παρόλα αυτά, η έρευνα πάνω στα μεσοπελαγικά ψάρια είναι ακόμα σε αρχικά επίπεδα. Ωστόσο, πρόσφατες μελέτες έχουν προκαλέσει αυξημένο ενδιαφέρον σχετικά με τη βιολογία, την πληθυσμιακή οικολογία, αφθονία, κατανομή και οικολογικό τους ρόλο. Το πρόγραμμα MesoBED έχει σκοπό να μελετήσει τα θέματα αυτά στις Ελληνικές θάλασσες. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ερευνητικές αποστολές με την εφαρμογή της ακουστικής μεθοδολογίας σε επιλεγμένες περιοχές του Αιγαίου και Ιονίου πελάγους με σκοπό να μελετηθούν τα χαρακτηριστικά και η σύνθεση του DSL, η οριζόντια και κατακόρυφη κατανομή των μεσοπελαγικών ψαριών σε σχέση με περιβαλλοντικές παραμέτρους καθώς και να εξάγει εκτιμήσεις αφθονίας. Επιπλέον, θα μελετηθούν πτυχές της βιολογίας των πληθυσμών των μεσοπελαγικών ψαριών, όπως οι στρατηγικές αναπαραγωγής, σχέσεις μήκους-βάρους, και η ηλικία και αύξησή τους. Τέλος, θα εξεταστούν οι διατροφικές τους συνήθειες οι οποίες μαζί με (i) μια ανασκόπηση της θήρευσής τους από άλλα είδη, (ii) τις εκτιμήσεις βιομάζας και (iii) βιολογικές παραμέτρους θα χρησιμεύσουν στην ανάπτυξη ενός οικοσυστημικού μοντέλου για την εκτίμηση του οικολογικού τους ρόλου. Το πρόγραμμα MesoBED στοχεύει στην προαγωγή της γνώσης σχετικά με τα μεσοπελαγικά ψάρια και το πελαγικό περιβάλλον γενικότερα, στην εφαρμογή της Οικοσυστημικής Προσέγγισης της Αλιείας στη Μεσόγειο και φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις και για περαιτέρω έρευνα στο συγκεκριμένο θέμα.

Το πρόγραμμα MesoBED αποτελεί ένα βήμα προς την Οικοσυστημική Προσέγγιση της Αλιείας (ΟΠΑ). Ειδικά στη Μεσόγειο όπου η πλειοψηφία των ιχθυαποθεμάτων θεωρούνται υπεραλιευμένα και η αλιεία έχει σημαντική κοινωνικοοικονομική επίδραση αναζητούνται νέα σχήματα διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένης της ΟΠΑ. Επιπλέον, καθώς τα μεσοπελαγικά ψάρια αποτελούν σημαντική πηγή τροφής για απειλούμενα είδη (π.χ., κητώδη και ελασμοβράγχια) η νέα γνώση αναμένεται να συμβάλει στην προστασία και διατήρηση των ειδών αυτών. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό όχι μόνο για την καλή λειτουργία των οικοσυστημάτων αλλά και για οικονομικούς λόγους (π.χ., τουρισμός) και για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς. Τέλος, οι οργανισμοί της μεσοπελαγικής ζώνης αποτελούν ανεκμετάλλευτο βιολογικό πόρο που, υπό προϋποθέσεις, θα μπορούσε να συμβάλει στο διατροφικό ζήτημα και στην ανάπτυξη προϊόντων προς χρήση σε ιχθυοκαλλιέργειες, πτηνοτροφία και φαρμακευτική. Με βάση τα παραπάνω, το MesoBED αναμένεται να προσελκύσει το ενδιαφέρον εμπλεκομένων και του ευρέος κοινού σχετικά με μια σχετικά παραμελημένη αλλά σημαντική ομάδα οργανισμών.

Η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σημαίνει...

Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. μου παρέχει την ευκαιρία να πραγματοποιήσω βασική έρευνα σε ένα αντικείμενο που δεν έχει μελετηθεί στις Ελληνικές Θάλασσες και το οποίο αποκτά συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον διεθνώς. Με δεδομένο ότι η χρηματοδότηση βασικής έρευνας περιορίζεται συνεχώς, η χρηματοδότηση αυτή είναι σημαντική γιατί θα θέσει τις βάσεις για περαιτέρω ανάπτυξη του αντικειμένου με εφαρμογές στη διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και πιθανά στην εκμετάλλευση βιολογικών πόρων. Καθώς η χρηματοδότηση του προγράμματος συνέπεσε με την εκλογή μου σε θέση ερευνητή, μου παρέχει επίσης την ευκαιρία να αναπτύξω την ερευνητική μου ομάδα με προσέλκυση νέων ερευνητών.

Ο Ειδικτημονικός Υπεύθυνος

Κωνσταντίνος Τσαγκαράκης

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Στηρίζουμε την Έρευνα Ενισχύουμε την Καινοτομία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βασιλίσσης Σοφίας 127, 11521, Αθήνα

210 64 12 410, 420

info@elidek.gr

www.elidek.gr

